

PUNT PER PUNT

Cita Cultural
Fins al 30 de novembre
Ja està obert el termini de matrícula
en l'examen de B2 convocat per
la Universitat d'Alacant.
<https://goo.gl/4qQgQA>

Curs de valencià B2 de la Universitat d'Alacant i *Información*

Universitat
d'Alacant

Fascicle 11. L'educació

A Comprensió escrita

Llig el text següent i, després, respon a les preguntes dels exercicis 1, 2 i 3.

Educació en valors

L'educació dels xiquets i les xiquetes és una tasca compartida. Correspon, per damunt de tot, a la família, que és l'encarregada de proporcionar als infants un clima de creixement agradable i un exemple positiu de comportament. En segon lloc, a l'escola, com a espai en què els xiquets aprenen a socialitzar i a interactuar amb moltes altres persones, des dels companys de classe, fins als mestres, els conserges o el personal del menjador. Aquests dos àmbits, l'escola i la família, han de caminar conjuntament per a proporcionar a les criatures una educació completa i valuosa, que els permeta desenvolupar-se com a persones i enfrontar-se als reptes futurs.

No obstant això, no són els únics àmbits que influeixen en l'educació dels xiquets. L'entorn, tant el social, com el mediàtic, hi té molt a dir. I, malauradament, el que hi diu no sol ser gens positiu, sinó, més aïna, tot el contrari. Els crits, els insults, les paraulotes o les picabaralles al parc són un exemple enverinat que s'instal·larà en la retina dels més menuts. Però, en algunes societats, són sobretot els mitjans de comunicació els que escampen un model de comportament perniciosos: els centenars de programes basats en continguts barroers, repel·lents, estúpids o, fins i tot, depravats, són una llosa a l'hora de procurar una educació digna als nostres fills. Per aquesta raó, és tan important la tasca de la família i l'escola.

Un dels valors que més prompte cal inculcar en els xiquets és el pacifisme. El pacifisme com a pauta bàsica de comportament, senzillament perquè la violència només condueix al desastre i a la barbàrie. Si bé l'instint dels infants tendeix sovint a la crueltat o al menyspreu –com bé va retratar William Golding en la novel·la *El senyor de les mosques* (1954)–, aquesta tendència és modificable amb unes certes dosis de conductisme. Però calen explicacions concises, insistents i amables, com també models de comportament afables i calmats, en què no càpien els gestos violents.

El respecte a la diversitat és un altre dels valors fonamentals que s'han de promoure en els infants. Per als ulls d'un adult, resulta cridaner que, per als menuts, no siguen gens significatives les diferències de pigmentació de la pell, les diverses maneres de vestir o la llengua que puga parlar cada xiquet amb els seus pares. Per als xiquets, tots són xiquets, i aquesta visió no hauria d'interrompre's en cap estadi de l'aprenentatge, ja que, quan l'entorn social classifica les persones en races, estrats o grups, se substitueix també l'afecte intuïtiu inicial per recel, prejudicis o, fins i tot, rebuig.

La igualtat de drets i possibilitats entre els dos sexes també és un valor a potenciar i preservar. L'especialització de rols és negativa, perquè pot suposar coartar les vocacions dels xiquets o les xiquetes per culpa de l'assignació apriorística d'alguns oficis o activitats. Pel que fa a l'educació sexual, ha d'iniciar-se a una edat primerenca i evitar que es consagren com a innocus comportaments que es basen en l'abús de la força. Per exemple, cal insistir en la màxima que «no és no» i que, a voltes, la diferència entre perseverar i assetjar és tan minsa que deixa d'existir. Així mateix, hem de bandejar expressions hui dia encara molt naturalitzades, com ara anomenar les xiques com a «el sexe dèbil».

L'estima cap al medi ambient és un altre dels valors que han de recórrer totes les etapes del creixement dels infants, tant a casa, com a l'escola. Xiquets i xiquetes tenen el dret de gojar de la natura i nosaltres tenim l'obligació d'atorgar-los-el. Oldre les flors del gesmiler o del taronger. Observar un niu en un arbre o el treball de les formigues. Escoltar el cant de les cadeneres o el ruc de les granotes. Tastar unes móres collides de l'albarzer o trencar unes ametles caigudes de l'arbre. Tocar l'aigua freda d'un brollador o acariciar una mata de timó, de romer o d'espígol per a impregnar-nos del seu aroma.

La veneració a la gent major és, sens dubte, un altre dels valors que cal que impulsem. En els nostres avis i àvies rau el més gran llegat de què disposem, un fragment de la nostra història col·lectiva, el record de les dificultats, les alegries i les tradicions, un pou de consells i d'experiències que ens ajuden a aprendre, a calmar ferides o a encertar el camí. Poques són les persones que, en haver crescut, no recorden amb enyorança, tendresa i una certa tremolor als ulls alguns dels episodis viscuts amb els seus avis. Refermar aquest llegat, dignificar-lo i establir-lo com a exemple és, sens dubte, un dels ensenyaments més valuosos que podem regalar als nostres fills.

Saps que *innocu* és un adjectiu que significa 'que no fa mal' i genera el substantiu *innocuïtat*?

Exercici 1.

Respon a les preguntes següents:

- D'acord amb el text, quins àmbits influeixen en l'educació dels xiquets?
- Com es qualifiquen alguns programes televisius perniciosos per a l'educació?
- Què ocorre quan assumim les classificacions racials, socials o econòmiques com a vàlides?
- Quines mates i arbustos han aparegut esmentades al llarg del text?
- Com recorden moltes persones els episodis que han viscut amb els seus avis?

Exercici 2.

Elegeix la resposta correcta entre les opcions que t'ofereim:

- L'escola és l'espai en què els xiquets aprenen a...
- La violència ens porta irremissiblement...
- Què significa l'adjectiu *minsa*?
- Els comportaments basats en l'ús de la força...
- L'especialització de rols per raó de sexe...

a) ...relacionar-se amb unes altres persones	...caminar	...desenvolupar l'instint
b) ...al pacifisme	...al conductisme	...al desastre i a la barbàrie
c) 'Escàs, exigü'	'Enorme, gegantí'	'Manso, calmat'
d) ...són innocus	...s'han d'eradicar	...estan en desús
e) ...estimula els xiquets	...cal preservar-la	...no és gens positiva

Exercici 3.

Digues si són verdares (V) o falses (F) les afirmacions següents:

- a) La novel·la *El senyor de les mosques* retrata una societat de xiquets molt harmònica.
- b) L'especialització per sexe d'alguns oficis fomenta les vocacions dels infants.
- c) Anomenar les xiques com a «sexe dèbil» és un prejudici que cal fer desaparèixer.
- d) Podem gojar de la natura amb els cinc sentits.
- e) Els nostres antecessors representen un llegat que hem de saber valor i dignificar.

Fascicle 11. L'educació

B Normativa i gramàtica

B1. Els passats imperfets d'indicatiu i subjuntiu

1 El passat imperfet d'indicatiu ens permet referir-nos a accions que s'han iniciat en el passat i que s'estenen en el temps: *Quan estudiava en la universitat, **eixia** de festa cada dijous.*

2 Per a formar aquest temps en la **1a conjugació**, unim les desinències *-ava, -aves, -ava, -àvem, -àveu, -aven* a l'arrel verbal:
• *pensava, pensaves, pensava, pensàvem, pensàveu, pensaven*
• *anava, anaves, anava, anàvem, anàveu, anaven*

3 En la **2a** i **3a conjugacions**, unim les desinències *-ia, -ies, -ia, -íem, -íeu, -ien* a l'arrel verbal:
• *perdia, perdies, perdia, perdiem, perdiu, perdien*
• *dormia, dormies, dormia, dormíem, dormíeu, dormien*

6 El verb *ser* fa el passat imperfet d'indicatiu així:
• *era, eres, era, érem, éreu, eren*
Mentre que el verb *dur* té un comportament bastant semblant al grup de *dir, riure, veure*, etc.:
• *duia, duies, duia, dúiem, dúieu, duien*

5 Els verbs de la **2a cloure, raure, plaure** i *coure*, com també uns altres de la **3a**, com ara *reduir, agrair, obeir* i similars, porten dièresi en les persones 1a, 2a, 3a i 6a:
• *cloïa, cloïes, cloïa, cloïem, cloïeu, cloïen*
• *agraïa, agraïes, agraïa, agraïem, agraïeu, agraïen*

4 Alguns verbs irregulars o velaritzats de la **2a conjugació**, com *fer, veure, riure, seure, dir, caure, creure, traure, jaure* fan aquest temps afegint el grup *-eia, -eies, -eia, -éiem, -éieu, -eien* (amb *i* consonàntica) a l'arrel verbal: *feïa, veïes, réiem, séieu, deïen, queïa, creïes, tréiem, jéiem...*

7 El passat imperfet de subjuntiu ens permet expressar en passat accions pròpies del mode subjuntiu, com ara la simultaneïtat, la voluntat, la probabilitat o el temor:
No podia creure que tinguéreu tan poc coneixement i que desobeïreu sistemàticament.

8 La **1a conjugació** fa aquest temps afegint les desinències *-ara, -ares, -ara, -àrem, -àreu, -aren* a l'arrel verbal:
• *pensara, pensares, pensara, pensàrem, pensàreu, pensaren*
• *anara, anares, anara, anàrem, anàreu, anaren*

9 La **2a conjugació** afeg les desinències *-era, -eres, -era, -érem, -éreu, -eren* a l'arrel verbal:
• *perdera, perderes, perdera, perdérem, perdéreu, perderen*
El verb *ser* fa: *fóra, fores, fóra, fórem, fóreu, foren*.
Mentre que *veure* fa: *vera, veres, vera, vérem, véreu, veren*.

12 Per a aquest temps, també són possibles, però menys habituals, les desinències en *esse*:
• *pensés, pensesses, pensés, penséssem, pensésseu, pensessen*
• *perdés, perdesses, perdés, perdéssem, perdésseu, perdessen*
• *dormís, dormisses, dormís, dormíssem, dormísseu, dormissen*

11 Els verbs de la **3a conjugació** afeguen a l'arrel verbal les desinències *-ira, -ires, -ira, -írem, -íreu, -iren*:
• *dormira, dormires, dormira, dormírem, dormíreu, dormiren*
Els verbs del grup *agrair, obeir, reduir* presenten dièresi en les persones 1a, 2a, 3a i 6a:
• *obeïra, obeïres, obeïra, obeïrem, obeïreu, obeïren*

10 Els verbs de la **2a velaritzada**, com també *estar*, deriven de la 1a persona del present d'indicatiu:
• *beguera, begueres, beguera, beguérem, beguéreu, begueren*
• *visquera, visquieres, visquera, visquérem, visquéreu, visqueren*
• *estiguera, estigueres, estiguera, estiguérem, estiguéreu, estigueren*

B2. Els sons /b, v/

1 Els fonemes /b, v/ sonen d'una manera molt diferent en valencià. Mentre que el so /b/ és el correlat sonor del fonema /p/ (bilabial oclusiu), el fonema /v/ és el correlat sonor del fonema /f/ (labiodental fricatiu). Distingir aquests dos sons resulta útil no només per a aprendre valencià, sinó també uns altres idiomes, com l'anglès o el francès.

2 Hi ha uns contextos en què només pot aparèixer la *b*, com ara davant de les consonants líquides *l, r*: *pebre, cable*. Les úniques excepcions són noms propis d'origen estranger, com *Vladimir*. També escrivim *b* sempre que va precedida de *m* (*assemblea, bomber*), a excepció de *circumval·lació, tramvia o triumvirat*.

3 En canvi, escrivim *v* quan va precedida de *n*: *convidar, canvi, envàs, invasió, minva*. La *v* sol alternar amb la *u* en alguns noms i adjectius: *hereu-hereva, natiu-nativa, blau-blava*. O també en alguns verbs: *beure-bevia, viure-vivim*. Com ja saps, també escrivim amb *v* el passat simple dels verbs de la 1a conjugació: *mirava, miràvem...*

6 Algunes paraules es diferencien exclusivament per l'oposició entre *b* i *v*: *bena* ('tira de tela per a cobrir ferides') i *vena* ('vas sanguini'), *ball* i *vall*, *bell* i *vell*, *baca* ('portaequipatges') i *vaca*, *beta* i *veta* ('cinta')...

5 S'escrivien i sonen amb *b* paraules com *arribar, baf, basc, beina, berruga, biga, bolcar, rebentar, saba o trobar*. S'escrivien i sonen amb *v* paraules com *advocat, almívar, avet, avorriment, avortar, bava, cavall, cavalla, covard, espavilat, govern, gravar, pavelló, taverna o vernís*.

4 Algunes paraules patrimonials i els seus derivats cultes presenten alternança en l'ús de *b* i *v*: *calb-calvícia, corb-còrvid, cervell-cerebral, llavi-labial, saber-saviesa, moviment-mòbil, prova-probable*, etc.

Pots trobar més informació sobre la *v* en l'apartat «Ortografia i pronúncia» de la unitat 3 de *Punt per punt B1*.

Exercici 4.

Ompli els buits amb la forma correcta del passat imperfet dels verbs que hi ha entre parèntesis:

- a) Vosaltres no _____ (PENSAR) que ens atreviríem a fer-ho, perquè _____ (COMPTAR) que al final ens acovardiríem. Però vos _____ (EQUIVOCAR).
- b) Si recorde bé, tu sempre _____ (DIR) que nosaltres _____ (TINDRE) raó, però després ens _____ (CRITICAR) per l'esquena.
- c) Què _____ (DEURE, ells) pensar que ocorreria? Ningú _____ (CREURE) que la violència fóra tan greu i per això no _____ (FER, ells) res evitar-la.
- d) Fa deu anys, quan _____ (TRADUIR, jo) i _____ (ESMENAR) textos administratius, no m' _____ (IMAGINAR) que podia ser una tasca tan apassionant.
- e) Què _____ (DUR) Manel en la motxilla? _____ (FER) l'efecte que era ben gran i que _____ (PESAR) molt.
- f) Si _____ (CONÉIXER, nosaltres) un manyà que _____ (VIURE) prop de casa, l'avisaríem immediatament.
- g) Volien que _____ (MOURE, vosaltres) els mobles, _____ (NETEJAR) l'habitació i _____ (REDISTRIBUIR) el contingut dels prestatges.

Exercici 5.

Escolta les 24 paraules de l'àudio i copia-les en el requadre següent:

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/b2-u11-a01.mp3>

Exercici 6.

Ompli els buits del text següent amb les paraules adequades, d'acord amb les indicacions que apareixen entre parèntesis. Si t'ofereix dos paraules separades per una barra (/), tria'n una. Si t'ofereix un verb en infinitiu, conjuga'l:

Conducta cívica i educació vial

En una ocasió, en una reunió escolar amb els pares i les mares dels xiquets, una mestra de primària va afirmar: «Jo no puc ensenyar-los matemàtiques o coneixement del _____ (MITJA / MEDI) si està tot ple de papers en terra.» En aquell moment, algunes persones van protestar tímidament, però, al poc, en _____ (AMB VALOR METAFÒRIC, 'TRITURAR AMB LES DENTS') la frase, _____ (ES / Ø) van callar de colp: _____ (SE N'HAVIEN / S'HAVIEN) adonat que la mestra tenia raó, que els continguts de les matèries són importants, sí, per _____ (DESCOMPTAT / SUPOSAT), però encara ho és més consolidar en els xiquets una conducta cívica. Educar _____ (ALS / ELS) infants des de l'inici _____ (A FI QUE / MALGRAT QUE) esdevinguen en el futur uns ciutadans responsables és un objectiu inajornable: els menuts són com esponges que ho _____ (ABSORBIR) tot, tant els exemples bons, com els dolents. I, a voltes, els silencis són un molt mal exemple. Com sabem, qui calla, atorga i, per tant, si la classe estava plena de papers en terra, la mestra no podia no dir ni pruna i actuar com si tot això fóra correcte. Senzillament, perquè no _____ (HO / L') era.

Els xiquets i les xiquetes han de saber que deuen arregar _____ (LO / EL) que escampen; que embrutar o embrutar-se _____ (POTSER / POT SER) un accident, però no un vici que queda _____ ('SENSE CASTIC'); que han de respectar l'orde de la fila i que les empentes no ajuden mai a resoldre res; que s'han de guardar els tornos de paraula i que no té més raó qui més crida; que han de dir «perdó» si _____ (INTERROMPRE), «per favor» si demanen alguna cosa, i «gràcies» quan l'obtenen. Pareix poca cosa, però no ho és: tots aquests hàbits, _____ (SI NO / SINÓ) els adquireixen de menuts, els costarà molt més adquirir-los de grans.

L'educació cívica implica, també, lògicament, saber conviure harmònicament en societat. Assumir que les _____ ('FALTA D'AVINENÇA') es _____ (RESOLDRE) parlant, i no discutint, i que actituds amenaçadores, coercitives o directament violentes, vinguen de qui vinguen, no poden cabre en una societat que vullga ser civilitzada. Per a assolir eixa convivència harmònica, potser _____ (ÉS / SIGA) preferible anar modificant alguns dels conceptes que, en els últims temps, s'han instal·lat en el nostre imaginari, com ara *tolerància*. Aquest terme no ens condueix, de cap de les maneres, a una arcàdia feliç. La tolerància és, simplement, acceptació _____ (LOCUCIÓ QUE SIGNIFICA 'SUPERANT UN SENTIMENT DE MALA GANA'), un gest aspre que sol partir d'una pretesa superioritat moral, però que no estimula la convivència. Canviem aquest terme, doncs, per un altre _____ (DE / Ø) molt més dolç: *afecte*.

L'adquisició d'una conducta cívica s'ha d'estendre a un altre àmbit _____ (EN EL QUE / EN QUÈ) la bona educació no sol prevaldre precisament: el vial. En aquest àmbit, sovint podem observar comportaments que avergonyirien els protagonistes en qualsevol altra situació. _____ (ALESHORES / A LES HORES), per què els cometem? D'entrada, perquè des de xicotets hem assimilat _____ (COM / COM A) positiu un concepte que no té necessàriament _____ (PERQUÈ / PER QUÈ) ser-ho: la velocitat. La velocitat _____ (ALHORA / A L'HORA) de córrer, de llegir en veu alta o d'acabar una equació. I, en segon lloc, perquè després, de majors, fem com fan, i no se'ns ha _____ (PARTICIPI DE OCÓRRER) pensar que, si canviem la velocitat per la calma, _____ (DISMINUIR) les infraccions, els nervis i els riscos que assumim.

Tot i això, mai no és tard per a continuar polint la nostra conducta cívica. Tal volta, podríem preguntar-nos quin benefici tan gran obtenim d'usar tan sovint el clàxon; d'encular el cotxe de davant com si _____ (PODER) passar-lo per damunt; d'agafar batistots mentre proferim _____ ('EXPRESSIÓ OFENSIVA I INJURIOSA CONTRA LA DIVINITAT') o de transgredir sistemàticament totes les limitacions de velocitat, com si _____ (TINDRE) una pressa que, en realitat, no tenim. I, segons _____ (QUINA / QUAL) siga la resposta que ens donem, podríem valorar si ens abelleix canviar i reeducar-nos. A temps sempre estem. Si volem, és clar.

Saps que batistot significa 'commoció causada per un disgust o un contratemps'?

Vocabulari i pronúncia

L'escola i els valors

Exercici 7.

Escriu en els buits de les frases següents el terme adequat dels que t'ofereix en el requadre:

alteritat, apoderament, congruència, cosificació, equidistància, espontaneïtat, extraversió, intuïció, lideratge, moralitat, perseverança, trelat

- Les dècades de corrupció política han provocat que la societat valenciana estiga experimentant un procés d'_____.
- Els contes clàssics contenen sempre una _____ destinada sobretot als infants.
- A alguns xiquets els percebem qualitats innates de _____ des de ben menuts.
- Les teues alumnes són molt comunicatives i obertes, es caracteritzen per l'_____.
- La _____ és un valor molt poderós quan l'apliquem a l'objectiu d'acomplir els nostres reptes.
- El grau superior a l'empatia és l'_____, és a dir, la qualitat d'actuar tal com un altre.
- Quan la contesa és entre el feixisme i el civisme, l'_____ ens fa còmplices del primer.
- Ara, quan la majoria actua de manera mecànica, destaquen molt les poques persones que es mouen amb _____.
- No es pot abominar de la violència i justificar eixa actuació policial: cal mantindre la _____.
- Pilar parla sense _____, a voltes pareix que s'haja begut l'enteniment.
- La _____ de les persones, és a dir, veure-les com a objectes, és una actitud nefanda.
- La detectiva va resoldre el cas per _____, quasi instintivament.

Exercici 8.

Escolta atentament les set definicions de l'àudio. Després de cada una, et donarem set segons per a escriure la resposta correcta. En acabar, les repetirem de nou i tindràs tres segons més per a respondre. Finalment, et direm les solucions.

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/b2-u11-a02.mp3>

1. ASS _____	5. HUM _____
2. ALT _____	6. RES _____
3. EQU _____	7. TEM _____
4. HON _____	

Exercici 9.

Escolta atentament aquest dictat. Copia'l i, després, corregeix-lo. En acabar, llig-lo tu en veu alta, vinculant la forma escrita amb la pronúncia adequada.

El fracàs escolar
<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/b2-u11-a03.mp3>

Exercici 10.

Escolta atentament les set operacions matemàtiques de l'àudio. Després de cada una, et donarem cinc segons per a respondre. Quan passen els cinc segons, et donarem la solució i et proposarem una nova operació, així fins a set.

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/b2-u11-a04.mp3>

D Comprensió oral

Abans de res, llig les preguntes dels exercicis 11, 12 i 13. Després, escolta atentament l'àudio següent. En acabar, intenta respondre a totes les preguntes.

L'educació i les llengües

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/b2-u11-a05.mp3>

Exercici 11.

Respon a les preguntes següents:

- De quines dos premisses cal partir per a reflexionar sobre l'educació i les llengües?
- Quins dos aspectes afirma el text que faciliten l'aprenentatge d'idiomes?
- Quines són les quatre llengües romàniques que s'esmenten al llarg del text?
- Què suggereix el text que cal fer abans de parlar de l'educació i les llengües?
- Segons el text, què implica conèixer una determinada comunitat lingüística?

Exercici 12.

Elegeix la resposta correcta entre les opcions que t'ofereix:

- Què sol ocórrer quan no parlem bé del tot una llengua?
- Elegir les llengües a aprendre sol comportar...
- Què sol oblidar una visió mercantilista de les llengües?
- Viure en un entorn multilingüe implica que...
- Indica quin verb és sinònim de *menar* en el sentit amb què apareix en el text.

a) Els parlants d'eixa llengua ens agraeixen que ho intentem	Els parlants d'eixa llengua ens recriminen les errades	Podem provocar un gran desastre
b) ...grans consensos	...un debat enriquidor	...situacions conflictives i opinions encontrades
c) Les afectivitats personals	Els valors econòmics	El valor utilitari
d) ...és molt més difícil aprendre llengües	...no aprenem bé cap idioma	...podem ser permeables a totes eixes llengües
e) <i>Manar</i>	<i>Conduir</i>	<i>Llevar</i>

Exercici 13.

Digues si són verdaderes (V) o falses (F) les afirmacions següents:

- Estudiar un idioma significa, sobretot, adquirir un grapat d'estructures gramaticals.
- El rus i el xinès són les dos llengües més parlades del món.
- Els parlants monolingües tenen molt més fàcil aprendre terceres o quartes llengües.
- Quan aprenem un idioma, coneixem també la cultura i la comunitat que el parla.
- Llançar-nos a parlar la llengua que estem aprenent és sempre positiu.

E Habilitats comunicatives: explicar

Explicar consisteix a exposar amb total claredat algun tema, a fi de fer-lo més fàcil de comprendre per part del receptor. Podem explicar lliçons, idees, teories, accions...

Explicar

Explicar és l'art de fer entendre un tema determinat. Les explicacions solen tindre caràcter informatiu o didàctic. Per això, presenten una ordenació lògica i clara.

L'estructura d'un text explicatiu és la següent:

- Presentació del tema.
- Desenvolupament dels aspectes que volem destacar.
- Conclusió o recapitulació de les idees principals.

Les explicacions poden ser de dos tipus: **resums** o **ampliacions**. En els resums, sintetitzem la informació sobre un tema. Mentre que en les ampliacions analitzem el tema detalladament.

Alguns dels principals textos explicatius són les lliçons de classe, les entrades del diccionari, els tractats, els fullets informatius, els aclariments de dubtes, les respostes d'un examen, etc.

Com que les explicacions solen fer referència a veritats atemporals (circumstàncies que es mantenen estables), el temps verbal prototípic és el **present d'indicatiu**.

Els textos explicatius poden ser **divulgatius** o **especialitzats**. En aquests últims, és molt habitual la presència de termes específics propis d'un determinat llenguatge d'especialitat (administratiu, científic, publicitari...).

[descripció]

Novelda és una ciutat encantadora, de les més populoses i importants de l'interior valencià. L'economia noveldera és molt potent, emprendedora i dinàmica.

[explicació]

Novelda és una ciutat valenciana, de prop de 26.000 habitants, situada en la comarca de les Valls del Vinalopó. L'economia noveldera es basa en els sectors industrial, manufacturer i agrícola.

Això ocorre perquè en les explicacions volem oferir una informació asèptica i objectiva, en què no es reflectisca la nostra opinió sobre el tema. Nota la diferència entre una explicació i una descripció:

En les explicacions usem **adjectius** que ens ajuden a classificar o restringir els objectes: *El president ha fet un discurs tècnic*. I evitem els adjectius valoratius: *El president ha fet un discurs preciós*.

Exercici 14. ORAL

Escriu un text explicatiu (250 paraules) sobre la teua ciutat de naixement o de residència. Si cal, consulta fonts enciclopèdiques. Recorda que en una explicació no pots usar adjectius valoratius ni reflectir la teua opinió!

Solucions:

Exercici 1

a) La família, l'escola, l'entorn social i l'entorn mediàtic. b) Barroers, repehents, estúpids o, fins i tot, depravats. c) Se substitueix l'afecte intuïtiu inicial per recel, prejudicis o, fins i tot, rebuig. d) El gesmiler, l'albarzer, el timó, el romer i l'espígol (tant el taronger, com l'ametller són arbres, no mates ni arbusts). e) Amb enyorança, tendresa i una certa tremolor als ulls.

Exercici 2

a) ...relacionar-se amb unes altres persones, b) ...al desastre i a la barbàrie, c) 'Escala, exigiu', d) ...s'han d'eradicar, e) ...no és gens positiva

Exercici 3

aF, bF, cV, dV, eV

Exercici 4

a) pensàveu, comptàveu, equivocàveu, b) deies, teníem, criticàveu, c) devien, creia, feien, d) traduïa, esmenava, imaginava, e) duïa, Feia, pesava, f) coneguèrem, visquera, g) moguéreu, netejàreu, redistribuíreu

Exercici 5

boicot, albertoc, alvocat, almívar, avarícia, cabòria, esveltesa, avidesa, baronessa, envestir, embenar, convallescència, taverna, endivia, reviscolar, enviscar, estirabot, berber, cervell, albarda, bevedor, ivori, incubar, covar

Exercici 6

medi / mastegar / Ø / s'havien / descomptat / els / a fi que / absorbeixen o absorbixen / ho / el / pot ser / impune / interrompen / si no / desavinences / resolen / és / a contracor / de / en què / Aleshores / com a / per què / a l'hora / ocorregut / disminuiran / poguérem / blasfèmies / tinguérem / quina

Exercici 7

a) apoderament, b) moralitat, c) lideratge, d) extraversió, e) perseverança, f) alteritat, g) equidistància, h) espontaneïtat, i) congruència, j) trellat, k) cosificació, l) intuïció

Exercici 8

Les solucions apareixen al final de l'àudio corresponent.

Exercici 9

El fracàs escolar El fracàs escolar és una xacra que ha arrossegat el País Valencià durant les últimes dècades. En alguns anys, quasi un 40% de xiquets i xiquetes abandonaven l'educació secundària sense haver culminat els seus estudis; tot un símptoma d'una societat que era incapaç de connectar el sistema educatiu amb el marc laboral. En l'època de la bombolla immobiliària, l'abandó escolar estava relacionat amb els cants de sirena dels diners fàcils: jòvens, especialment xics, deixaven inconclusos els seus estudis per a passar a treballar com a paletes en l'obra o en altres oficis relacionats amb la construcció, amb uns jornals unflats i completament irreal, tal com, malauradament, van començar a comprovar pocs anys després. Més tard, en plena depressió per la crisi econòmica, els retalls en professorat que es van aplicar sobre el sistema públic van provocar que fóra impossible capgirar eixa tendència. En aquest context, l'escassetat d'ingressos de moltes famílies i l'absència de perspectives laborals van forçar molts jòvens a deixar els estudis i buscar en l'emigració a països estrangers una alternativa per a guanyar-se la vida.

Exercici 10

114 / 3 = 38 | 38 + 47 = 85 | 85 / 5 = 17 | 17 + 89 = 106 | 106 + 47 = 153 | 153 - 27 = 126 | 126 / 7 = 18

Exercici 11

a) Una, l'adquisició de llengües sempre és enriquidora. 1 dos, és més fàcil per a un bilingüe passar a ser trilingüe, que no per a un monolingüe passar a ser bilingüe. b) La similitud amb la llengua materna i la presència o no d'una llengua en el context social. c) Francès, occità, català (després anomenat valencià) i castellà. d) Deixar de banda qualsevol tipus de prejudici. e) Implica conèixer-ne la història, els costums, com es relaciona amb el medi natural, etc.

Exercici 12

a) Els parlants d'eixa llengua ens agraeixen que ho intentem, b) ...situacions conflictives i opinions encontrades, c) Les afectivitats personals, d) ...podem ser permeables a totes eixes llengües, e) *Conduir*

Exercici 13

aF, bF, cF, dV, eV

Autoria: Juli Martínez Amorós (coordinador) i Rosa Anna Guíjarro Contreras.

Àudios: Lidia Garrigós Miquel **Maquetació:** Jesús Àngel López Ramón | www.masuno.es

puntperpunt@ua.es | Una iniciativa del Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant i *Información*